

קרבן הפנסיה

המדריך המלא – הנכס הכי גדול שלך,
מוסבר מההתחלה ובגובה העיניים.

ליאור קרני · מתכנן פיננסי | עודכן יוני 2026

שכירים שרוצים להבין מה באמת קורה עם הכסף שלהם

למי זה רלוונטי

11 דק' קריאה

עצמאים שצריכים לפתוח ולהפקיד

רובנו מפקידים לפנסיה כל חודש, מסתכלים על השורה בתלוש – ולא באמת יודעים מה קורה שם בפנים. אבל זה **הנכס הכי גדול** שרוב האנשים יצברו בחיים, לפעמים יותר מהדירה. המדריך הזה עובר על הכל: כמה מפקידים, איך זה מושקע, מה הביטוח שמובנה בפנים, וכמה דמי ניהול זה צריך לעלות.

5

חודשים – אחריהם הביטוח עלול להיפסק אם הפסקת להפקיד

3

כיסויים בפנים: זקנה, נכות, שאירים

18.5%

מהשכר מופקד לפנסיה בכל חודש (עובד+מעסיק+פיצויים)

במדריך הזה

- 01 מה זה קרן פנסיה ולמה זה הנכס הכי גדול שלך
- 02 שיעורי ההפקדה – מי מפקיד כמה
- 03 פנסיית חובה לעצמאים
- 04 הכיסויים הביטוחיים – שאירים ונכות
- 05 מה קורה כשמפסיקים להפקיד
- 06 מסלולי השקעה לפי גיל
- 07 דמי ניהול – כמה זה צריך לעלות
- 08 מקיפה מול משלימה
- 09 איך בודקים את הקרן
- 10 טעויות נפוצות
- 11 צ'קליסט פעולה
- 12 שאלות נפוצות
- 13 מילון מונחים

01 מה זה קרן פנסיה ולמה זה הנכס הכי גדול שלך

קרן פנסיה היא בראש ובראשונה **חיסכון לגיל הפרישה** – הכסף שייתן לך קצבה חודשית כשתפסיק לעבוד. אבל היא הרבה יותר מזה: בתוך אותה קרן יושבים גם שני ביטוחים חשובים – אחד למקרה שתאבד את היכולת לעבוד, ואחד שמגן על המשפחה שלך אם תלך לעולמך. שלושה דברים, מוצר אחד.

למה זה הנכס הכי גדול? כי הוא צובר כל חודש, במשך עשרות שנים, עם הפקדות מצטברות ותשואה מצטברת. מי שמתחיל לעבוד בגיל 25 ופורש בגיל 67 צובר בקרן הפנסיה, אצל רוב האנשים, **סכום גדול יותר משווי הדירה שלהם**. ולמרות זה, רובנו מקדישים לבחירת הדירה חודשים – ולפנסיה אפס דקות.

הכסף בקרן לא יושב בצד – הוא מושקע בשוק ההון לפי מסלול שמתאים לגיל שלך, בדיוק כמו בקופת גמל. ההבדל הגדול: קרן פנסיה מקיפה נהנית גם מ**הבטחת תשואה חלקית** מהמדינה ומכיסויים ביטוחיים מובנים (פירוט בפרקים הבאים).

02 שיעורי ההפקדה – מי מפקיד כמה

בכל חודש שלושה צינורות נכנסים לקרן: מה שאתה מפקיד מהשכר, מה שהמעסיק מוסיף, ומה שהמעסיק מפריש לרכיב הפיצויים. לפי צו ההרחבה לפנסיה חובה, אלה השיעורים הסטנדרטיים:

רכיב	מי מפקיד	שיעור חובה
תגמולי עובד	אתה, מנוכה מהשכר	6%
תגמולי מעסיק	המעסיק, מעבר לשכר	6.5%
פיצויים	המעסיק	6% (לרוב מוגדל ל-8.33%)

סך הכל מינימום **18.5% מהשכר** נכנס לפנסיה כל חודש. אצל מעסיקים רבים רכיב הפיצויים מוגדל ל-**8.33%** (שמסקף חודש פיצויים מלא לשנה), כך שבפועל מופקד אצלם כ-20.83%. יש גם מעסיקים שמשפרים את רכיב התגמולים – עד 7% עובד ו-7.5% מעסיק – בעיקר בהסכמים קיבוציים או כתנאי העסקה מיטיב.

לגבי התקרות · 2026

חובת ההפקדה לשכיר חלה עד גובה **השכר הממוצע במשק** (כ-13,769 ש"ח לחודש ב-2026). על שכר מעבר לכך – אפשר להמשיך להפקיד, אבל אין חובה. בקרן פנסיה **מקיפה** קיימת גם תקרת הפקדה חודשית כוללת (כ-5,645 ש"ח לחודש) – מעבר לה הכסף זורם לקרן אחרת. המספרים מתעדכנים מדי שנה.

03 פנסיית חובה לעצמאים

מאז 2017 גם עצמאי **חייב** בחוק להפקיד לפנסיה – ולא רק כי זה חכם, אלא כי אי-הפקדה גוררת קנס. כעצמאי אתה גם המפקיד וגם הנהנה, ואתה שולט בכל הפרמטרים בעצמך.

01 הבן את שיעורי החובה

החובה נמדדת ביחס לשכר הממוצע במשק, בשני רבדים: **4.45%** על ההכנסה עד מחצית השכר הממוצע, ו-**12.55%** על החלק שבין מחצית השכר הממוצע למלוא השכר הממוצע. מעל השכר הממוצע – אין חובה.

בפועל: חובת ההפקדה השנתית המקסימלית ב-2026 היא כ-14,000 ש"ל למי שמרוויח לפחות את השכר הממוצע.

02 פתח קרן והגדר הפקדה – לפני 31 בדצמבר

כל בית השקעות או חברת ביטוח יפתחו לך קרן אונליין תוך דקות. אפשר הפקדה חודשית קבועה או חד-פעמית לקראת סוף השנה. מה שלא נכנס עד 31.12 – לא נחשב לאותה שנת מס.

03 נצל את הטבות המס

ההפקדה לפנסיה מזכה בהטבת מס משולבת – חלק כ-**ניכוי** (הוצאה שמקטינה את ההכנסה החייבת) וחלק כ-**זיכוי** (הקטנה ישירה של המס). מעבר לזה, הרווחים בתוך הקרן פטורים ממס כל עוד הכסף נשאר לחיסכון ארוך טווח.

04 דע שיש רכיב למקרה אבטלה

חלק מההפקדה של עצמאי משויך לרכיב ייעודי שניתן למשוך בפטור ממס במקרה של הפסקת פעילות – מעין "דמי אבטלה" שלא היו קיימים לעצמאים בעבר. שאר הכסף נשאר לחיסכון לפרישה.

עצמאי שלא הפקיד כנדרש (או הפקיד פחות מהמינימום) חשוף לקנס של כ- **500 ש"ח לכל שנת מס**. הקנס לא מחליף את ההפקדה – הוא רק קנס נוסף על אי-העמידה בחובה. אפשר עדיין להפקיד בדיעבד עד סוף השנה ולהימנע ממנו.

04 הכיסויים הביטוחיים – שאירים ונכות

זה החלק שרוב האנשים בכלל לא יודעים שהוא קיים. קרן פנסיה מקיפה היא לא רק חיסכון – היא גם **חבילת ביטוח** שמופעלת אוטומטית ברגע שמפקידים. שני כיסויים מרכזיים:

פנסיית נכות (אובדן כושר עבודה)

אם תאבד את היכולת לעבוד – בגלל מחלה או תאונה – הקרן תשלם לך קצבה חודשית במקום השכר שאבד, לפי השכר המבוטח שלך ובהתאם לתקנון.

פנסיית שאירים

אם תלך לעולמך, בן/בת הזוג והילדים מקבלים קצבה חודשית מתמשכת. זו רשת ביטחון למשפחה שלא תלויה בחיסכון שהספקת לצבור.

החלק העדין כאן: ככל שיש לך יותר ביטוח (כיסוי נכות ושאירים גבוה יותר), כך חלק גדול יותר מההפקדה החודשית הולך לעלות הביטוח – ופחות נשאר לחיסכון לפרישה. לכן חשוב להתאים את היקף הכיסוי למצב המשפחתי שלך: רווק צעיר בלי תלויים לא צריך אותו כיסוי שאירים כמו הורה לשלושה ילדים.

הפנסיה היא לא רק כסף לגיל הפרישה – היא רשת הביטחון של המשפחה שלך כבר היום.

05 מה קורה כשמפסיקים להפקיד

זו אחת הסכנות הכי שקטות. עזבת עבודה, יצאת לחל"ת, או פשוט הייתה תקופה בלי הפקדות – והכיסוי הביטוחי שלך בסיכון, בלי שאף אחד יתריע.

כשמפסיקים להפקיד, הקרן ממשיכה לגבות את עלות הביטוח מהיתרה הצבורה למשך כ- **5 חודשים**. באופן אוטומטי, והכיסוי נשמר. **אחרי 5 חודשים**, אם לא חודשו ההפקדות ולא הוסדר מנגנון אחר – הכיסוי לנכות ולשאיירים עלול להיפסק. וזה הזמן הכי בעייתי: אם דווקא אז יקרה משהו, אין ביטוח.

מה עושים – הסדר ריסק

אפשר לבקש מהקרן "**הסדר ריסק**": היא ממשיכה לגבות רק את דמי הביטוח מהצבירה, כך שהכיסוי לא נפסק גם בלי הפקדות חדשות. זה פתרון זמני אבל קריטי בתקופות מעבר. אם אתה מחליף עבודה או יוצא להפסקה – בדוק את זה **לפני** שעוברים 5 חודשים, לא אחרי.

06 מסלולי השקעה לפי גיל

הכסף בקרן מושקע לפי מסלול. ברירת המחדל בישראל היא **המודל תלוי-הגיל** (שמכונה גם "המודל הצ'יליאני"): ככל שאתה צעיר יותר, הכסף חשוף יותר למניות ולכן לצמיחה; ככל שאתה מתקרב לפרישה, החשיפה לסיכון יורדת כדי להגן על מה שצברת.

מסלול לפי גיל	רמת סיכון	הרעיון
עד גיל 50	גבוהה יותר	אופק ארוך – אפשר להרשות חשיפה גבוהה למניות ולתנודתיות
50 עד 60	בינונית	איזון בין המשך צמיחה לבין שמירה על מה שנצבר
60 ומעלה	נמוכה יותר	קרבה לפרישה – דגש על יציבות והקטנת סיכון

הצירוף למסלול לפי הגיל נעשה אוטומטית, והמעבר בין המסלולים מתבצע מאליו עם המעבר לטווח הגיל הבא. **חשוב לדעת:** זו ברירת מחדל, לא גזרה. אם המודל הזה לא מתאים לתפיסה שלך – למשל אם יש לך אופק ארוך והעדפה לחשיפה מנייתית גם בגיל מבוגר יותר – אפשר לבחור מסלול אחר באופן פעיל. שינוי מסלול הוא חינמי ולא נחשב משיכה.

07 דמי ניהול – כמה זה צריך לעלות

דמי הניהול הם ההוצאה הכי שקטה שיש: לא רואים אותם, אבל הם נגרעים כל חודש לאורך עשרות שנים – ולכן ההשפעה שלהם על הצבירה הסופית ענקית. בקרן פנסיה גובים שני סוגים: מההפקדה (מכל הפקדה חודשית) ומהצבירה (מהסכום שכבר נצבר).

קרנות ברירת מחדל (נבחרות)	תקרה חוקית מקסימלית	
כ-1.38%–1.49%	עד 6%	מההפקדה
כ-0.09%–0.15% לשנה	עד 0.5% לשנה	מהצבירה

ההבדל עצום. רשות שוק ההון מקיימת מכרז ל"קרנות ברירת מחדל" – קרנות נבחרות עם דמי ניהול נמוכים במיוחד והתחייבות לשמור עליהם לאורך שנים. בקרן רגילה, אם לא ביקשת אחרת, אתה עלול לשלם הרבה יותר. ההנחה שניתנת בקרן רגילה לרוב מתחייבת לתקופה קצרה יותר, ולאחריה החברה רשאית להעלות.

דוגמה במספרים – השפעת דמי הניהול לאורך השנים

שני חוסכים, אותה הפקדה, אותה תשואה ברוטו – ההבדל היחיד הוא דמי הניהול מהצבירה. אחד משלם **0.1%** (כמו בקרן נבחרת), השני **0.5%** (התקרה החוקית). על צבירה של **500,000 ₪**, ההפרש השנתי הוא כ-**2,000 ₪**. נשמע קטן – אבל לאורך 30 שנות חיסכון, כשהפער מצטבר ומונע גם את התשואה שאותו כסף היה מייצר, מדובר ב**עשרות אלפי שקלים** שנשארים בכיס שלך במקום אצל הגוף המנהל. זו הסיבה שדמי ניהול הם אחד הדברים הראשונים שכדאי לבדוק.

איך מתמקחים: שיחה אחת לחברה המנהלת – "ראיתי שאני משלם X, אצל המתחרים מציעים פחות. תשוו, או שאני בודק מעבר." בדרך כלל מורידים, כי שמירת לקוח זולה להם מגיוס חדש.

08 מקיפה מול משלימה

בקצרה, כי יש לזה מדריך נפרד. כשמפקידים לפנסיה, יש שני סוגי קרנות:

פנסיה משלימה (כללית)	פנסיה מקיפה
השלמה מעל התקרה של המקיפה	החיסכון הבסיסי, ברירת מחדל לשכיר
לרוב ללא, או לפי תקנון	נכות ושאימים מובנים
אין — 100% בשוק ההון	על כ-30% מהנכסים
אין	יש
	תקרת הפקדה

כלל אצבע: עד התקרה — מנצלים את הקרן ה**מקיפה**, כי היא נהנית מהבטחת התשואה החלקית ומהכיסויים הביטוחיים. רק את הכסף שמעבר לתקרה מפנים לקרן משלימה או למוצר אחר. הבטחת התשואה מבוטחה ל-כ-30% מנכסי הקרן המקיפה רצפת תשואה צמודת מדד — מנגנון שהחליף את "האג"ח המיועדות" הישנות.

09 איך בודקים את הקרן

אתה לא צריך להיות מומחה כדי לבדוק שהפנסיה שלך מתנהלת כמו שצריך. שלושה כלים, כולם נגישים:

01 הר הביטוח / הר הכסף

מערכות חנימיות של רשות שוק ההון (gov.il). "הר הכסף" מרכז את כל החסכונות הפנסיוניים שלך – כולל קרנות ישנות ולא פעילות שאולי שכחת מהן. הצעד הראשון: לוודא איפה הכסף שלך יושב.

02 הדוח השנתי של הקרן

מגיע אליך פעם בשנה ומכיל הכל: יתרת הצבירה, ההפקדות בפועל, דמי הניהול שנגבו, התשואה, מסלול ההשקעה, היקף הכיסוי הביטוחי, ואומדן הקצבה הצפויה בפרישה.

טיפ: הצלב את ההפקדות בדוח מול תלושי השכר – לוודא שהמעסיק העביר הכל, במלואו ובזמן.

03 המסלקה הפנסיונית

מערכת ממוחשבת שמחוברת לכל הגופים ומפיקה דוח מרוכז ומפורט על כל המוצרים שלך יחד. השירות לרוב בתשלום, ושימושי במיוחד לפני החלטות גדולות – איחוד קרנות, מעבר גוף או ייעוץ פנסיוני.

בנוסף, אתר ההשוואה הרשמי "**פנסיה-נט**" של רשות שוק ההון מאפשר להשוות בין קרנות לפי תשואות לאורך זמן, דמי ניהול וגודל הקרן – לפני שמחליטים אם להישאר או לעבור.

10 טעויות נפוצות

✘ **לא לדעת מה דמי הניהול שלך.** ההוצאה הכי שקטה, והכי משפיעה לאורך עשרות שנים. לא בדקת אף פעם? סביר שאתה משלם יותר מהדרוש.

✘ **להזניח את הרצף הביטוחי בתקופת מעבר.** אחרי 5 חודשים בלי הפקדות הכיסוי עלול להיפסק. החלפת עבודה או חל"ת? בדוק הסדר ריסק בזמן.

✘ **לשבת בכיסוי ביטוחי לא מתאים.** כיסוי שאירים גבוה לרווק בלי תלויים = כסף שנאכל מהחיסכון לחינם. כיסוי נמוך מדי להורה צעיר = משפחה לא מוגנת.

✘ **עצמאי שלא מפקיד.** זו לא רק טעות פיננסית – זו עבירה על חוק שגוררת קנס. ואת הטבות המס שאיבדת אי אפשר להחזיר אחורה.

✘ **להחזיק כמה קרנות לא פעילות בלי לבדוק.** בקרן לא פעילה דמי הניהול לפעמים גבוהים. בדוק ב"הר הכסף" ושקול לאחד.

צ'קליסט פעולה – 5 דקות ✓

נכנסתי ל"הר הכסף" ואיתרתי את כל קרנות הפנסיה שלי – כולל ישנות

בדקתי בדוח השנתי כמה דמי ניהול אני משלם – מהפקדה ומצבירה

בדקתי שההפקדות בדוח תואמות את תלושי השכר שלי

בדקתי שהיקף הכיסוי הביטוחי (נכות ושאיירים) מתאים למצב המשפחתי שלי

אם הפסקתי להפקיד – וידאתי שהרצף הביטוחי שמור (הסדר ריסק)

אם אני עצמאי – פתחתי קרן והגדרתי הפקדה עד התקרה לפני סוף השנה

12 שאלות נפוצות

אפשר להפסיד כסף בקרן הפנסיה?

החלק המושקע בשוק ההון תנודתי בטווח הקצר, ולכן כן – ייתכנו ירידות. אבל בקרן מקיפה חלק מהנכסים (כ-30%) נהנה מהבטחת תשואה חלקית מהמדינה, וזה ממתן את התנודתיות. לאורך עשרות שנות חיסכון, האופק הטבעי של פנסיה, השוק נטה לעלות – אבל אין הבטחה על מלוא הסכום.

מה ההבדל בין פנסיה מקיפה למשלימה?

המקיפה היא החיסכון הבסיסי – עם כיסויים ביטוחיים והבטחת תשואה חלקית, אבל עם תקרת הפקדה. המשלימה נועדה לכסף שמעבר לתקרה, בלי הבטחת תשואה. כלל אצבע: עד התקרה ממקסמים את המקיפה.

החלפתי מקום עבודה – מה קורה לקרן?

היא נשארת שלך. אפשר להמשיך להפקיד אליה במקום החדש. הסכנה היחידה היא תקופת המעבר: אם עוברים 5 חודשים בלי הפקדה, הכיסוי הביטוחי עלול להיפסק. ודא רצף או הסדר ריסק.

אני עצמאי – חייב באמת להפקיד?

כן, מאז 2017 זו חובה חוקית, ואי-הפקדה גוררת קנס שנתי. מעבר לכך, אתה מפסיד הטבות מס משמעותיות. גם הפקדה צנועה עדיפה על אפס – אפשר להתחיל קטן ולהגדיל.

למה חלק מההפקדה לא הולך לחיסכון?

כי חלק ממנה משלם על הביטוח שמובנה בקרן – כיסוי נכות וכיסוי שאירים. זה לא "בזבוז", זו רשת ביטחון. אבל כדאי להתאים את היקף הכיסוי למצב שלך כדי שלא ייגרע יותר מדי מהחיסכון.

כמה דמי ניהול זה "סביר"?

בקרנות ברירת המחדל הנבחרות משלמים כ-0.1% מהצבירה וכ-1.4% מההפקדה — הרבה מתחת לתקרה החוקית (0.5%-ו-6%). אם אתה משלם הרבה יותר, שווה שיחת מיקוח או בדיקת מעבר.

13 מילון מונחים

דמי ניהול העלות שגובה הגוף המנהל – מההפקדה החודשית ומהצבירה. ההוצאה הכי משפיעה לאורך זמן.

צבירה סך הכסף שנצבר בקרן – כל ההפקדות (שלך, המעסיק והפיצויים) יחד עם הרווחים.

מסלול תלוי-גיל ברירת המחדל ("המודל הצ'יליאני"): רמת הסיכון של ההשקעה יורדת ככל שמתקרבים לפרישה.

אובדן כושר עבודה כיסוי שמשלם קצבה חודשית אם אינך מסוגל לעבוד עוד בגלל מחלה או תאונה.

פנסיית שאירים כיסוי שמשלם קצבה לבן/בת הזוג ולילדים אם החוסך הלך לעולמו.

הסדר ריסק מנגנון לשמירת הכיסוי הביטוחי גם בתקופה בלי הפקדות – הקרן גובה רק את עלות הביטוח מהצבירה.

הר הביטוח מערכת ממשלתית חנימית (gov.il) שמרכזת את כל המוצרים הפנסיוניים והביטוחיים שלך במקום אחד.

המדריך הוא מידע כללי ולא מהווה ייעוץ פנסיוני, ייעוץ ביטוחי, ייעוץ מס או תחליף לבדיקה פרטנית של הנתונים שלך. התקרות, השיעורים ודמי הניהול נכונים למרבית המקרים לשנת 2026 ועשויים להשתנות. לפני כל פעולה – כדאי לבדוק את המצב הספציפי שלך מול גורם מוסמך.